

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610-153 635
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

....../....../2020

21 Temmuz 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ekli listede TBMM esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergelerine ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

Ek:

Liste (8 Adet, 8 Sayfa)

Cevap Yazısı (53 Adet, 105 Sayfa)

7/4177 G.K. 24	7/24846-7/24847 G.K.105	7/29961 } G.K.170
7/8219 G.K. 101	7/25256 G.K. 107	7/29963 } G.K.170
7/16106	7/25539-7/25541 G.K.116	7/30104-7/30105 G.K.173
7/17914	7/25826-7/25827 G.K.117	7/30215-7/30217 } G.K. 175
7/18288-7/18289	7/27034 G.K.136	7/30219-7/30220 } G.K. 175
7/20651 G.K.36	7/29347 G.K.163	7/30344-7/30346 } G.K. 178
7/21547 G.K. 50	7/29438 G.K.164	7/30348
7/24136 G.K. 97	7/29534-7/29535 } G.K.169	7/30453 } G.K. 179
7/24418-7/24419 G.K.99	7/29665-7/29667 } G.K.169	7/30455-7/30458 } G.K. 179
7/24595 G.K.103	7/29953	7/30574 G.K.181
7/24777 G.K.104	7/29955-7/29958 } G.K.170	7/31040 G.K.187

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN Dr. ARSLAN KABUKCUOĞLU'NUN
TBMM 7/29958 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

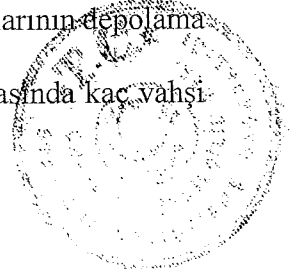
Sürdürülebilir sağlıklı bir çevrede yaşamak ve kullanım dışı kalan nesnenin yani çöpün ham madde olarak kullanılıp yeniden imalata kazandırılması için geri dönüşüm faaliyetleri önem arz etmektedir.

Geri Dönüşüm sayesinde çöp miktarımızda yaşanacak azalma ile daha temiz bir doğada yaşama imkânı sağlar. Aynı zamanda geri dönüşümün, yararlı olabilecek atık maddelerin boşa gitmesini önleyerek başta israfın önüne geçilmesi, malzeme üretiminde endüstriyel işlem sayısını azaltmasıyla enerji tasarrufuna yol açması ve başka ülkelerden ithal edilmesi gereken maddelerin azalmasına imkân vermesi gibi ekonomik katkıları da vardır. Tüm bu katkıların gerçekleşmesi, Ülkemizin atıkları geri dönüştürme konusunda göstereceği başarıya bağlıdır.

Hükümet örneğin bir yandan poşetleri ücretli hale getirerek plastik atıkların azalmasıyla ilgili önlemler alırken diğer yandan da plastik atık ithalatını arttıracak adımlar atmaya devam etmektedir. 2016'da aylık 4 bin ton olan ithal plastik miktarı 2018'de 33 bini, 2019'da 49 bin tonu aşmıştır. Avrupa Birliği ülkelerinden 2019 yılında 14 milyon ton atık ithal edilmiş, bu atığın 582 bin 296 tonunu plastikler oluşturmuştur. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatının (OECD) 2015 yılındaki verilerine baktığımızda Türkiye'nin çöplerinin sadece %1'ni geri dönüştürdüğünü ve Türkiye'nin plastik atıkları geri dönüştürme konusunda başarısız ilk 20 ülke arasında yer aldığı görülmektedir. Kendi atığımızı yeterli düzeyde geri dönüşüme tabi tutamıyorken hükümetin plastik atık ithalatını arttırması çevre sorunlarının büyümesine sebebiyet vermektedir.

Bu bağlamda;

1. Ülkemizde 2019 yılında kaç ton atık oluşmuştur? Kişi başına toplanan ortalama atık miktarı ne kadardır?
2. Ülkemizde 2019 yılında oluşan atıkların % kaçını geri dönüştürülerek yeniden üretime kazandırılmıştır?
3. Ülkemizde kaç tane atık bertaraf (düzenli depolama ve yakma) ve atık geri kazanım tesisi bulunmaktadır? Bu tesislerin sayısını ülkemizdeki atıkların geri kazanımı için yeterli görüyor musunuz? Eğer bu sayı yeterli değilse ülkemizin atık geri dönüşüm oranını yeterli seviyeye getirmek için Bakanlığınız ne tür çalışmalar yürütmektedir?
4. 2019 yılında Avrupa Birliği ülkelerinden ithal edilen 14 milyon ton atığın ne kadarı atık bertaraf tesislerine gönderilirken, ne kadarı atık geri kazanım tesislerine gönderilmiştir?
5. Plastik üretimimizin ne kadarı geri dönüştürülen plastik atıklardan karşılanmaktadır? Plastik üretiminde kullanılan atıkların % kaçını geri dönüştürülen ithal atıklar oluşmaktadır? Türkiye'de 2019 yılında kaç ton plastik atık oluşmuştur? Bunların % olarak ne kadarı geri dönüştürülmüştür?
6. 2019 yılı itibariyle belediye atıklarının sırasıyla biyolojik yöntemler- mekanik biyolojik süreçler ve termal yöntemler ile geri kazanım oranı ne kadardır? 2019 yılında belediye atıklarının depolama yöntemi ile bertaraf oranı ne kadardır?
7. Ülkemizde kaç adet vahşi döküm sahası bulunmaktadır? 2016-2019 yılları arasında kaç vahşi döküm sahasında rehabilite çalışması gerçekleştirilmiştir?

CEVAPLAR:

Ülkemizde belediye atık istatistiklerini yayınlama yetkisi TÜİK'e ait olup bu istatistikler TÜİK tarafından belirli yıllarda yayınlanmaktadır. TÜİK'in 2018 yılı belediye atıkları istatistiklerine göre toplanan belediye atığı miktarı 32,2 Milyon tondur. Kişi başı ortalama atık miktarı ise 1,16 kg'dır.

2018 yılında ülkemiz için atığın geri kazanım oranı %13 olarak gerçekleşmiştir. Bakanlığımızca yürütülen Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı'nın revize edilmesi projesi kapsamında 2019 yılı verisinin elde edilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Ambalaj atıkları özelinde 2019 yılı verileri henüz Bakanlığımızca yayınlanmamış olmakla birlikte son veriler incelendiğinde 2018 yılı için ambalaj atığı geri kazanım oranı % 61 olarak görünmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11'nci maddesine göre büyükşehir belediyeleri ve belediyeler atıkların bertarafından sorumludurlar. Atık yönetimi ile ilgili olarak 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanununda belediyelerin görev, yetki ve sorumlulukları ayrıca tanımlanmıştır.

Buna göre, büyükşehir belediyeleri katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynağa toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmekle görevlidir. Ayrıca belediyeler ve büyükşehir belediyeleri düzensiz depolama sahalarının rehabilitasyonundan da sorumludur.

Yerel yönetimlerin bu konudaki çalışmaları Bakanlığımız tarafından takip edilmekte olup Ülkemizde, 2002 yılında 15 katı atık düzenli depolama sahası var iken, Bakanlığımız tarafından yapılan çalışmalar ile bugün 89 katı atık düzenli depolama sahası ile 1179 belediyede 64,8 milyon vatandaşımıza hizmet verilmektedir. Bu tesisler ile katı atık düzenli depolama hizmetinden faydalanan nüfus oranı % 82'ye ulaşmıştır.

Büyükşehir belediyeleri ile belediyelerin/birliklerin en uygun ve ekonomik şekilde atık yönetimi yatırımları yapması, atık yönetiminde çevresel yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla Katı Atık Programı (KAP) projesi 2017 Yılı Yatırım Programına alınarak bir hibe programı başlatılmıştır. KAP, yerel yönetimlerin, entegre atık yönetimi tesisi proje hazırlama maliyetlerinin karşılanması ve yapım işleri için belirlenen oranlarda hibe sağlanması olmak üzere her türlü iş ve işlemleri kapsamaktadır. KAP Projesi kapsamında yerel yönetimlere ilişkin proje ile ilgili çalışmalar devam etmekte olup, 2023 yılına kadar çalışmaların tamamlanarak tüm ülkeye hizmet verecek tesislerin yapılması hedeflenmektedir.

27/12/2017 tarihli ve 30283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 01/01/2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği uyarınca ambalaj üreticileri; geri dönüştürülmüş madde ve malzemelerin kullanımına ilişkin mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydı ile plastik, kâğıt-karton, cam ve metal ambalaj üreticilerinin yurt içinde piyasaya arz edilecek ambalajlara ilişkin üretim proseslerine konu girdilerin bir kısmını, Yönetmelikte yer alan tablodaki oranlarda yurt içinde toplanan atıklardan veya bu atıklardan elde edilen geri dönüştürülmüş malzemeden sağlaması zorunludur. Bu oran 2019 yılı özelinde plastik ambalajların üretimi için %6'dır. Bu zorunluluklar, ithal edilen ambalajları ve ithal hammaddelerden üretilen ambalajları kapsamaz.

